

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22CoCsp/38/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8221200005
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2021:8221200005.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., so sídlom Mýtňa 48, 811 07 Bratislava, IČO: 35 831 154, zastúpenej JUDr. Jánom Šoltésom, advokátom, Mýtňa 48, 811 07 Bratislava, proti žalovanej: G. Š., O.. XX.XX.XXXX, XXX XX G. XXX, o zaplatenie sumy 211,57 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 2Csp/1/2021-59 zo dňa 31.05.2021 takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok vo výrokoch II. a III.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Bardejov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto cit.:

„I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 211,57 Eur spolu s 5,00 % ročným úrokom z omeškania zo sumy 40,48 Eur od 19.01.2018 do zaplatenia, zo sumy 46,93 Eur od 20.02.2018 do zaplatenia, zo sumy 46,93 Eur od 20.03.2018 do zaplatenia, zo sumy 46,93 Eur od 19.04.2018 do zaplatenia a zo sumy 30,30 Eur od 19.05.2018 do zaplatenia, v lehote troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a .

III. Žalovanej nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi n e p r i z n á v a .“

2. Citoval ustanovenia § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1 až 3,4 písm. k) a 5, § 524 ods. 1 a 2, § 544 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 44 ods. 1 a 12 zákona č. 351/2011 Z.z. o elektronických komunikáciách.

3. V odôvodnení rozhodnutia okrem iného uviedol, že medzi stranami neboli sporné žiadne tvrdenia, mal za dostatočne preukázané, že medzi F. Z., a.s., a žalovanou došlo k uzavretiu zmluvného vzťahu, na základe ktorého právny predchodca žalobcu sprístupnil a poskytol žalovanej verejné elektronické komunikačné služby prostredníctvom verejnej siete F. Z., a.s., pričom žalovaná sa zaviazala platiť cenu za poskytnuté služby. Na základe toho súd prvej inštancie žalobe v časti zaplatenia ceny za dodané služby v celkovej sume 211,57 eura s príslušenstvom vyhovel. V prevyšujúcej časti o zaplatenie zmluvnej pokuty v sume 323,60 eura žalobu zamietol. Žalobca svoj nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty odvodzoval zo zmluvy o poskytovaní verejných služieb. Právny predchodca žalobcu ako dodávateľ zmluvnú pokutu so žalovanou ako spotrebiteľom osobitne nevyjednal, pretože zmluvná pokuta bola dojednaná za rovnakých podmienok vo všetkých zmluvách a žalobca menil len výšku zmluvnej pokuty.

Konštatoval, že už pri samotnom uzatváraní zmluvy je prísnejšie, resp. výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ, čo spôsobuje nerovnováhu v povinnostiach oboch účastníkov. Dojednanie zmluvnej pokuty nezohľadňujúce výšku pohľadávky vzniknutej porušením záväzku a viažuce sa iba na moment porušenia povinnosti predstavuje podľa súdu prvej inštancie neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko výrazne znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje uplatniť si voči spotrebiteľovi zmluvnú pokutu v neprímeranej výške. To spôsobuje jej absolútnu neplatnosť. Preto neprichádza do úvahy ani aplikácia § 545a Občianskeho zákonníka, v ktorom je upravené moderačné právo súdu týkajúce sa zníženia neprímerane vysokej zmluvnej pokuty.

4. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). V danom spore bola v konečnom dôsledku úspešnejšia žalovaná, ktorej by inak voči žalobcovi patrilo nárok na náhradu trov konania. Žalovaná si však žiadne trovy neuplatnila a z obsahu spisu jej žiadne trovy ani nevyplývali, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku III. rozsudku súdu prvej inštancie.

5. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výrokov II. a III. podal žalobca v zákonom stanovenej lehote odvolanie z dôvodov uvedených § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Namietal, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil, že dojednaná pokuta spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi stranami sporu v neprospech žalovanej ako spotrebiteľa, keď vôbec nezohľadnil degresívny spôsob jej určenia, ktorý je priamo úmerný dodržaniu povinnosti žalovanej zotrvať v zmluvnom vzťahu. Dojednaná zmluvná pokuta nebola neprímerane vyšším zabezpečením oproti hodnote zabezpečenej povinnosti v čase uzavretia dohody o zmluvnej pokute, a preto nie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou podľa § 53 ods. 4 písm. s) Občianskeho zákonníka. Rozhodnutia, na ktoré súd prvej inštancie podporne odkazuje sú nepoužiteľné na prejednávané dojednanie o zmluvnej pokute z dôvodu úplne odlišných dojednaní o zmluvnej pokute nezohľadňujúcich dĺžku trvania zmluvného vzťahu a výšku zabezpečovanej povinnosti. Ustanovenie § 53 ods. 1 druhá veta Občianskeho zákonníka, na ktoré poukazuje súd vo svojom rozsudku, vyžaduje pre platnosť neprijateľnej zmluvnej podmienky spôsobujúcej značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, aby bola individuálne dojednaná. V tomto konkrétnom prípade však ustanovenia o zmluvnej pokute nepredstavujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a preto je skúmanie otázky ich individuálneho dojednania irelevantné. Poukázal na rozhodovaciu prax Krajských súdov SR, ktorá sa zhodne ustálila na tom, že zmluvná pokuta dojednaná degresívnym spôsobom je plne v súlade s Občianskym zákonníkom a platnými právnymi predpismi na ochranu spotrebiteľa, a nemožno ju považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Taktiež poukázal na početné rozhodnutia Okresných súdov SR, ktoré rovnako degresívne dojednanú zmluvnú pokutu označili za dojednanú v súlade s právom. K argumentácii súdu prvej inštancie o formulárovom type zmluvy bez možnosti individuálneho dojednania zmluvných podmienok uviedol, že dohoda o cene a poskytovaných službách vrátane poskytnutých zliav boli výsledkom zmluvných dojednaní medzi predchodcom žalobcu a žalovanou. Dojednanie v zmluve o poskytovaní verejných služieb sú dostatočne jasné, určité a zrozumiteľné, nepredstavujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi stranami zmluvy. Na základe týchto skutočností navrhol, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že zaviazá žalovanú zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu vo výške 323,60 eura v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku a prizná mu náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia v plnej výške.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli súdu aj webovej stránke Krajského súdu v Prešove a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

7. So zreteľom na obsah odvolania žalobcu bol v odvolacom konaní preskúmaný výrok napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie žalobu v prevyšujúcej časti o zaplataenie zmluvnej pokuty v sume 323,60 eura zamietol, ako aj súvisiaci výrok o trovách konania. Keďže výrok, ktorým bolo žalobe o zaplataenia ceny za dodané služby v celkovej sume 211,57 eura s príslušenstvom čiastočne vyhovené žalovaná odvolaním nenapadla, nebol preto v odvolacom konaní predmetom preskúmania a ako taký nadobudol právoplatnosť.

8. Žalobca tvrdí, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010).

9. Odvolací súd má za to, že súd prvej inštancie v prejednávanej spore správne zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností a na základe vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a prejednávaný spor aj správne právne posúdil. Súd prvej inštancie podľa odvolacieho súdu totiž postupoval v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a majúci na pamäti základné právo strán sporu na súdnu ochranu, túto stranám sporu poskytol v požadovanej kvalite. Odvolací súd osvojujúci si závery súdu prvej inštancie na zdôraznenie vecnej správnosti a v súvislosti s odvolacími námietkami žalobcu dopĺňa nasledovne.

10. Právny predchodca žalobcu (F., a. s.) a žalovaná medzi sebou uzatvorili dňa 01.12.2017 Zmluvu o poskytovaní verejných služieb podľa zákona č. 351/2011 Z. z. o elektronických komunikáciách, na základe ktorej sa spoločnosť F. Z. a. s. zaviazala poskytovať žalovanej telekomunikačné služby a žalovaná zaplatiť za poskytnuté telekomunikačné služby cenu stanovenú v Cenníku.

11. Žalobca odvodzuje svoju aktívnu vecnú legitimitáciu na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 08.07.2020, uzavretej medzi spoločnosťou F. Z., a. s. a žalobcom.

12. Žalobca sa domáha zaplata sumy 323,60 eura titulom zmluvnej pokuty. V zmysle Zmluvy o poskytovaní verejných služieb zo dňa 01.12.2017 je výška zmluvnej pokuty 350 eur. Zmluvná pokuta je vypočítaná podľa vzorca vyjadrujúceho denné klesanie zo základu pre výpočet počas doby viazanosti, až do skončenia Zmluvy, v dôsledku porušenia záväzku viazanosti alebo do dňa prerušenia poskytovania telekomunikačných služieb v dôsledku porušenia záväzku viazanosti. Za každý deň plnenia zmluvy sa teda základ pomerne znižuje.

13. Je potrebné konštatovať, že Zmluva o poskytovaní verejných služieb uzatvorená medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanou je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, v ktorej právny predchodca žalobcu vystupoval v postavení dodávateľa, keďže konal v rámci predmetu svojej obchodnej, teda podnikateľskej činnosti a žalovaná vystupovala ako spotrebiteľ. Súd prvej inštancie na predmetnú zmluvu správne aplikoval ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách.

14. Rovnako je potrebné vyhodnocovať aj ustanovenia upravujúce zmluvnú pokutu. Aj dojednanie o zmluvnej pokute je súčasťou formulárovej zmluvy vyhotovenej právnym predchodcom žalobcu. Aj odvolací súd má za to, že dojednanie o zmluvnej pokute nebolo individuálne dohodnuté podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné dojednania dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

15. Z obsahu spisu má odvolací súd za preukázané, že ustanovenia o zmluvnej pokute tvorili predtlač Zmluvy o poskytovaní verejných služieb zo dňa 01.12.2017 bez možnosti voľby jej prijatia alebo odmietnutia. Vzhľadom na charakter dojednania a jeho začlenenia v texte právneho úkonu - Zmluvy, nemôžu byť žiadne pochybnosti, že zmluvná pokuta nebola dojednaná individuálne. O takéto individuálne ustanovenie by sa jednalo vtedy, keď by práve takáto časť dohody bola výsledkom dojednania zmluvných strán. O individuálnom dojednaní však nemožno hovoriť v prípade, keď si zákazník zvolí určitú formu záväzku (jednu z ponúkaných možností), avšak musí prijať celý súbor opatrení a dojednaní ustanovených v zmluve, všeobecných podmienkach a cenníku, minimálne ich nemôže vylúčiť. V tomto kontexte je zrejmé, že takáto domnelá voľba je len iluzórna a zároveň vytvárajúca „efekt bludiska ďalších záväzkov“. Odvolateľ vôbec nepreukázal opak v zmysle § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka, teda platí prezumpcia predpokladaná zákonom, že sa nejedná o individuálne dojednanú podmienku.

16. S ohľadom na relevantnú judikatúru Súdneho dvora Európskej únie by nemali byť žiadne pochybnosti o povinnosti súdu zbaviť spotrebiteľa neprijateľnej zmluvnej podmienky a jej poškodzujúcich účinkov: „Členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.“ (čl. 6 ods. 1 smernice). Ustanovenie čl. 6 ods. 1 sa má považovať za kogentné ustanovenie a ochrana pred neprijateľnými podmienkami sa má poskytnúť v režime pravidiel verejného poriadku (uznesenie Súdneho dvora C-76/10 POHOTOVOSTĚ/Korčkovská, bod 50), teda pravidiel, na ktorých rešpektovaní musí štát bezvýhradne trvať a ktorých rešpektovanie je povinný vždy a za každých okolností vyžadovať.

17. Rovnako správne bolo súdom prvej inštancie vyhodnotené, že zmluvné dojednanie týkajúce sa zmluvnej pokuty je neprijateľné zmluvné dojednanie, spôsobujúce značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán na úkor spotrebiteľa a z toho dôvodu je neplatné.

18. Občiansky zákonník za neprijateľnú podmienku podľa ustanovenia § 53 ods. 4 písm. k) považuje aj dojednanie vyžadujúce od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku. Občiansky zákonník s takouto neprijateľnou podmienkou spôsobujúcou značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spája podľa ustanovenia § 53 ods. 5 sankciu neplatnosti.

19. Keďže ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka nikdy nebolo zaradené medzi prípady relatívnej neplatnosti (§ 40a Občianskeho zákonníka), ide o neplatnosť absolútnu, pôsobiacu bez ďalšieho priamo zo zákona, na ktorú musel súd prihliadať z úradnej povinnosti.

20. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že sankcia spočívajúca v regresívnej zmluvnej pokute vždy musí zodpovedať nielen času a rozsahu porušenej povinnosti, ale aj charakteru porušenia povinnosti a závažnosti porušenej povinnosti a zároveň sa odvíjať aj od skutočnej a reálnej ujmy, ktorá porušením povinnosti vznikne. Nie každé prípadné porušenie povinnosti je rovnakej intenzity, významu a následkov. Paušálne dojednanie zmluvnej pokuty umožňujúce zníženie výšky zmluvnej pokuty, ktoré vôbec nezohľadňuje intenzitu a význam toho-ktorého porušenia povinnosti a ani výšku dlhu spotrebiteľa vzniknutého porušením záväzku predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko výrazne znevýhodňuje spotrebiteľa a dodávateľovi umožňuje pri akomkoľvek i menej významnom porušení povinnosti uplatniť si voči spotrebiteľovi zmluvnú pokutu.

21. Sankcia dohodnutá počas celej platnosti zmluvy a jej hrozby nesmie byť v žiadnom jej štádiu zjavne neprimeraná a prípadným nárokom na sankciu nemôže vzniknúť bezdôvodné obohatenie. Uvedené platí aj preto, že neposkytnutím služby v určitom rozsahu dôjde aj k úsporám na strane poskytovateľa služby (ten ušetrí v rozsahu následného zníženého objemu dát a pod.), teda zmluvná pokuta nemôže nahrádzať jeho očakávané príjmy. Takáto zmluvná pokuta zároveň nesmie slúžiť ako jediný nástroj a prostriedok na neprimerané zabezpečenie prípadných benefitov a výhod, ktoré v istých prípadoch javia výrazné znaky potenciality, porovnávajúc v konkrétnom časovom úseku ofenzívnu obchodnú politiku iných telekomunikačných operátorov.

22. Odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že nijako nespochybňuje význam zmluvnej pokuty a uznáva účelnosť, pokiaľ však ide o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú dohodu o zmluvnej pokute, ktorá obstojí v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy.

23. Dojednaná zmluvná pokuta je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka je neplatná. Z neplatnej zmluvnej podmienky nevzniklo žalobcovi právo na plnenie a žalovanej povinnosť plniť.

24. Priznanie plnenia z takejto zmluvnej podmienky je v priamom rozpore so zákonom. Ak by súd priznal plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, išlo by o tolerovanie pokračujúceho protiprávneho stavu zo strany súdu a popieranie vysokého záujmu EÚ a práva EÚ na ochrane práv spotrebiteľa. Súdom ako orgánom

členského štátu EÚ je pri poskytovaní ochrany pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami povinný ex offo skúmať, či voči spotrebiteľovi nie je uplatňované plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, a to aj z takej, ktorú súd už skôr judikoval (§ 53a OZ). Neprijateľnú zmluvnú podmienku obsahujúcu zmluvnú pokutu súdy nemôžu upravovať, a teda ani moderovať plnenie z nej (do pozor. rozsudok Súdneho dvora EÚ C - 618/10).

25. Vychádzajúc z dôvodov, ktoré uviedol, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v jeho napadnutej časti ako vecne správny, postupom podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, potvrdil. Správne rozhodnutiu súdu prvej inštancie vo veci samej zodpovedá aj súvisiaci výrok o trovách konania, ktorý odvolací súd podľa ustanovenia § 387 ods. 1 a 2 CSP, stotožňujúc sa s dôvodmi v rozhodnutí o trovách konania, potvrdil.

26. O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia o trovách bola skutočnosť, že žalovaná bola úspešná, no v priebehu odvolacieho konania jej žiadne preukázateľné trovy nevznikli a žalobcovi ako procesne neúspešnej strane nárok na náhradu trov odvolacieho konania nevznikol. Odvolací súd vychádza z čl. 17 základných princípov CSP zakotvujúceho procesnú ekonómiu. Rozhodovanie postupom najskôr podľa § 262 CSP v spojení s ust. § 396 ods. 1 CSP o priznaní nároku strane na náhradu trov konania a následne súdom prvej inštancie o výške náhrady trov konania za situácie, keď oprávnenej strane žiadne trovy konania nevznikli, by bolo zjavne nielen nerozumné, ale i v rozpore so zásadou hospodárnosti civilného súdneho konania.

27. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).